

Folkekirken på St. Hanshaugen

ST. HANSHAUGEN SOKN, GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

NYHETSBRØV
ADVENT&JUL 2025
www.kirken.no/sthans/

EIN RAUD TRÅD

Plutselig har det gått over to år sidan dette soknerådet vart valde og starta arbeidet sitt, og vi er halvvegs i perioden vi er valde inn for. Eg skriv plutselig, for på mange måtar har tida gått fort. I dette soknet er det mange store prosjekt som har pågått og pågår, og møta våre er fullpakka med viktig innhold. Renoveringa av Gamle Aker kirke har krevd avgjersler og planar også frå dette rådet. Eit viktig arbeid som vi veit vil bety mykje for soknet i mange år framover. Vi har fått fleire nye medlemmar i staben, til gode både for soknet og soknerådet. Vi jobbar for å halde kyrkjene og husa våre opne og tilgjengelige for folk, og gleder oss over all aktiviteten i soknet.

Når eg ser tilbake på dei to åra som har gått, er det tydelig at mykje har skjedd, og mykje har endra seg. Og særleg for meg som var ny i soknerådet har det vore givande og lærerikt å bli kjent med arbeidet, prosessane, dei tilsette og frivillige som står bak all aktiviteten.

Som eg har skrive om i dette brevet tidlegare, har vi også oppdatert strategien for soknerådet. Strategien gir retning for prioriteringane dei neste åra i perioden vår. Det ligg mange viktige saker foran oss som vi må finne gode løysingar for, og dei to neste åra vil nok bli like fullpakka og spennande som dei første.

Ein raud tråd i det meste vi brukar tid på i rådet, handlar om å legge til rette for at kyrkjene er opne, tilgjengelege, fylt med

aktivitetar som vi håper gir folk eit møte med det heilage, her i vårt sokn. Difor vart eg glad då eg las teksten Erling Lae publiserte på Facebook, som er gjengitt i dette nyheitsbrevet. Ikkje fordi tal i seg sjølv er so viktige, men fordi det nettopp er ønsket om at kyrkjene og bodskapen dei møter her, kan bety noko i liva deira.

I skrivande stund er vi straks i adventstida, som for mange er ei ekstra travel periode. For min del kan eg i desember kjenne på eit behov for å roe ned, og bruke meir tid på kva advent og jul egentlig handlar om. Og ofte kan eit besøk i kyrkjene våre gi meg nettopp den tida og rommet eg treng. Enten det er ein konsert, ei gudsteneste, eller eg berre går innom for å tenne eit ljøs og sitte der litt. Du finn programmet til kyrkjene våre på kirken.no eller liggande i kyrkjene, og eg håpar mange finn tid til å ta turen innom.

*Leiar av soknerådet
Ragnhild Kongsvoll*

**MED
KONSERT-
PROGRAM FOR
ADVENT &
JUL**

GUDSTJENESTER GJENNOM ADVENT, JUL OG NYTTÅR I ST. HANSHAUGEN SOKN

Søndag 30.11, 1. søndag i adventstiden

Gamle Aker kirke, kl. 11.00. Høymesse & Gamle Aker-søndag. Prest Roger Jensen. Kantor Øyvind Fossen, Espen Takle. Gamle Aker kantori. Stor kirkekaffe etter gudstjenesten med påfølgende kulturprogram og foredrag: «Når dere ber» – om bønn, med Merete Thomassen (Teologisk fakultet, Universitetet i Oslo).

Lovisenberg menighetshus, kl. 14.00. Julebakeverksted. Diakonimedarbeider Helene Bishop.

Tirsdag 2.12

Lovisenberg menighetshus, kl. 18.00. Menighetens adventsfest.

Søndag 7.12, 2. søndag i adventstiden

Gamle Aker kirke, kl. 11.00. Høymesse. Prest Angela Timmann-Mjaaland. Kantor Espen Takle.

Lovisenberg kirke, kl. 11.00. Høymesse. Prest Sigve Aabel Reedtz. Kantor Øyvind Fossen. Diakonimedarbeider Kristian Hovland Aschim.

Speideropptakelse. Korgruppe fra Christiania Kammerkor.

Søndag 14.12, 3. søndag i adventstiden

Gamle Aker kirke, kl. 11.00. Høymesse. Prest Roger Jensen. Kantor Espen Takle. Korgruppe fra Gamle Aker kantori.

Søndag 21.12, 4. søndag i adventstiden

Gamle Aker kirke, kl. 11.00. Høymesse. Prest Sigve Aabel Reedtz. Kantor Espen Takle.

Lovisenberg kirke, kl. 11.00. Høymesse. Prest Roger Jensen. Kantor Øyvind Fossen.

Onsdag 24.12. Julaften

Gamle Aker kirke, kl. 14.30 og 16.00. Julaften-gudstjeneste for store og små. Prest Angela Timmann-Mjaaland. Kantor Espen Takle.

Lovisenberg kirke, kl. 16.00. Julaftengudstjeneste. Prest Sigve Aabel Reedtz. Kantor Øyvind Fossen.

Gamle Aker kirke, kl. 23:15. Julenattmesse. Prest Roger Jensen. Kantor Espen Takle, Øyvind Fossen. Sammensatt kor.

Torsdag 25.12, 1. juledag

Gamle Aker kirke, kl. 12.00. Høytidsgudstjeneste. Prest Roger Jensen. Kantor Espen Takle.

Søndag 28.12, Romjuls søndag

Lovisenberg kirke, kl. 11.00. Prest Sigve Aabel Reedtz. Kantor Øyvind Fossen.

Onsdag 31.12. Nyttårsaften

Gamle Aker kirke, kl. 23:15. Prest Angela Timmann-Mjaaland. Kantor Øyvind Fossen.

Klippet fra Erling Laes Facebook-side 13. november. Gjengitt med tillatelse. Han var tidligere byråd og byrådsleder i Oslo, og fylkesmann i Vestfold.

BARNEGUDSTJENESTE – ANNO DAZUMAL

Vi bringer et glimt fra gamle dager. Det er «barnegudstjeneste» i Gamle Aker kirke, en mandag formiddag 1928. Biskop Lunde på prekestolen. – I samtiden var han kjent som «barnebispen» på grunn av sitt engasjement for søndagsskole og trosopplæring.

LIVSMOT OG LIVSLYST I ADVENTS- OG JULETID

Denne høsten har vi i Forum for tro&tanke hatt Martin Luther og hans samtid som tema. Årets juleandakt er skrevet av prof. em. Svein Aage Christoffersen, inspirert av nettopp Luther. Svein Aage er en venn av Gamle Aker, som på ulikt vis gjennom årene har bidratt til menighetslivet.

Depresjon er ikke noe nytt fenomen. Det er bare ordet som er forholdsvis nytt. For en generasjon eller to siden var det nok vanligere å snakke om tungsinn, eller livslede, og i eldre tider var nøkkelordet melankoli. I middelalderens latinske språk het det *acedia*, som godt kan oversettes med *apati*. *Acedia* innebar at alle livets gjøremål mistet sin betydning. Alt ble likegyldig. Livsmotet og livslysten ble borte. Ikke for en dag eller to, men permanent. Tungsinn bet seg fast.

Jeg liker ordet tungsinn. Det minner oss om at melankolien, når den får has på oss, tømmer kroppen for krefter. Når sinnet er tungt, blir alt tungt. Det blir tungt å stå opp, tungt å kle på seg, tungt å spise. Tungsinn oppleves som kraftløshet, fysisk og psykisk. Men det kan også oppleves som smerte. Det gjør vondt i hele kroppen.

Alvorlig, vedvarende depresjon definerer vi i dag som sykdom, og vi forsøker å be-

kjempe den med terapi, piller, elektroshjokk og mere til. Men alle disse virkemidlene hadde man jo ikke før i tiden, så hva gjorde man da? Da hadde man et helt batteri av gode, og mindre gode praktiske råd som det var mulig å gripe til for å holde tungsinn på armlengdes avstand. En som kjente til slike råd, og brukte dem, var Martin Luther.

Hva skal en stakkar gjøre, når tungsinn langsamt får makt over sjelen? Et tiår etter Luthers død utgav Aurifaber en liten bok med ting som Luther skulle ha sagt, og der finner vi også et råd mot tungsinn. Den som plages av tungsinn skal «først og fremst søke sin trøst i Guds ord; deretter skal han spise og drikke og søke selskap og samtale med gudfryktige og kristelige mennesker.»

Det lyder jo fromt og tilforlatelig, og passende for en kirkens mann. Nyere forskning har imidlertid vist at Aurifaber nok har pyntet ganske mye på sitatet, for det Luther opprinnelig skal ha sagt, er at du skal «spise, drikke og være sammen med andre. Hvis det kan hjelpe deg å tenke på jenter, så gjør det.» Her står det ikke noe om Guds ord, eller noe om fromme og gudfryktige mennesker. Det har nok Aurifaber selv føyd til, og så har han strøket dette med jentene.

Luthers poeng er enkelt. Vi lever av samværet med andre mennesker. De må gjerne være gudfryktige og lese i Guds ord, for all del, men det er varmen fra den andres nærvær som tiner sjelen opp. I samværet med andre glemmer vi oss selv og våre egne plager, i alle fall for en stakket stund. Livet oppleves ikke fullt så tungt. Når Luther skal utlegge den bønnen i Fader vår som lyder «Gi oss i dag vårt daglige brød», så er «brød» for ham ikke bare det bakeren lager, det er også våre medmennesker. Vi er hverandres daglige brød. Vi trenger hverandre, hver dag, for å kunne leve.

Luther kjente tungsinnet av egen erfaring. Han visste hvor tungt det kunne være, og hvor farlig det kunne være. Han hadde hverken piller eller elektroshokk til disposisjon, men det fantes andre muligheter, og Luther var ikke prippen: "Men hvis du er trist, søk den hjelp du kan få. Jeg gir deg absolusjon for enhver atspredelse som du kan bruke for å komme deg, bortsett fra slike som er åpenbare synder, uansett om det er å spise, drikke, danse, gå på besøk eller hva som helst annet."

Vi nærmer oss jul. Vi skal nok en gang få høre evangeliet om hvordan Gud selv legger

seg i menneskenes hender. Han er med oss og hos oss, som et lite barn. For mange av oss er dette en fortelling som styrker livsmotet og holder tungsinnet på armlengdes avstand. Men julen er også en anledning til å komme sammen og kjenne samhørighet og fellesskap. Julen er tradisjonelt sett en anledning til å spise og drikke, danse og gå på besøk. Festen hører med til evangeliet. Vi er hverandres daglige brød. Samværet er den viktigste julematen. God jul!

*Prof. em. Svein Aage Christoffersen
(Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo)*

NYTT PROSESJONSKORS TIL GAMLE AKER!

Som del av rehabiliteringen av Gamle Aker kirke, har menigheten ønsket et eget stedegent prosesjonskors. Det har vi nå fått. Gamle Aker-korset, som man kan se over sydalteret, vi omtaler det gjerne som blant de eldste korsene vi kjenner på Østlandsområdet, skal nå også få være vårt prosesjonskors.

Prosesjonskorset symboliserer Kristi nærvær i sin kirke, og bæres derfor inn når gudstjenesten begynner, og ut når gudstjenesten er over.

Vi har fått laget dette prosesjonskorset etter de samme gamle teknikkene som ble brukt i middelalder, kun ved hjelp av treklosser og hammer. Uttrykket i sølvet blir levende og samtidig bestemt når merker fra prosessen er tilstede i overflaten. Som finish er brukt den gamle metoden for overflatebevaring, ved å gløde, så koke i tynn svovelsyre og så børste med messingbørste, tre runder. En prosess som gir en dyp glød i overflaten.

Vårt kors skinner ikke som moderne sølvobjekter gjerne gjør. For elektrolytisk moderne forsølving, som gir det skinn som vi gjerne forventer i dag, var ikke noe man hadde i middelalder. Vi har nettopp søkt et "middelaldersk" uttrykk.

Den som har laget korset, er professor Arne Magnus Johnsrød. Han er utdannet gullsmed, har i 30 år arbeidet ved Kunsthøgskolen her i Oslo, og de siste 15 år som professor ved Universitetet i Sørøst-Norge, med tradisjonskunst som ansvarsområde.

Staven som korset står på, hva slags trevirke er så det? Jo, det er jo som mange kanskje allerede vil tenke, av ask. Ask er det treslaget i vår gamle kultur med sterkest mytologisk kraft – verdenstreet, Yggdrasil, i norrøn mytologi, er nettopp av typen ask.

Sokneprest Roger Jensen

(Bilde: Fra innvielsen av korset, 28. september -25. Kapellan Angela Timmann-Mjaaland, klokker Geir Bråten og sokneprest Roger Jensen)

Foto © Petter Kirkemo

REISEBREV FRA TAIZÉ

I august reiste en gruppe unge voksne, sammen med kapellan Angela Timmann-Mjaaland, til Taizé i Frankrike – med reisestøtte fra menighetsrådet i St. Hanshaugen. *Communauté de Taizé* («Taizékomuniteten» eller «Taizéfelleskapet») er en økumenisk, kristen munkeorden med moederhus i Taizé, en liten landsby i Bourgogne i Frankrike. Klosteret har i en årrekke særlig vært opptatt av å ta imot unge mennesker, og gjennom året kommer titusener av unge voksne fra Europa og andre kontinenter, til Taizé. I Taizé samles en om fellesskap, workshops og samtalegrupper på tvers av kristne tradisjoner og kulturer, og tidebønner bestående av enkle sanger, bønn, lystenning og stillhet. Her følger noen betraktninger fra noen av dem som fikk oppleve Taizéfelleskapet i sommer.

Marthe (organist, 33 år)

I sommer fikk en gjeng fra Gamle Aker tilbud om å reise på inspirasjonstur til Taizé. Og gjett om vi ble inspirerte!

Vi ankom en søndag ettermiddag i august, og kom raskt inn i en daglig rytme som vi skulle få være i hele uka. Med en gang teltet var satt opp, og vi hadde fått vårt første måltid, var det rett til kveldsbønn, og bønn og sang skulle bli en stor og viktig del av den daglige rytmen.

Neste morgen startet med morgenbønn, etterfulgt av frokost, bibelundervisning, samtalegrupper, middagsbønn, lunsj, arbeid (i vårt tilfelle korøvelser og søppelplukking), fritid, middag, og kveldsbønn, og sånn gikk dagene.

Min sterkeste opplevelse var å tilbringe mange timer i flerstemt sang hver dag, uten at det var noe prestasjon knyttet til det. Som kordirigent og sanger, er jeg vant til at korsang handler om å øve inn vanskelig musikk, og fremføre det. Her handlet alt om å være i musikken, og bli med på den flyten som allerede var i rommet. Å synge sammen med 2500 mennesker var veldig spesielt.

Etter en uke i Taizé valgte vi å ta tog hjem til Norge. Det tok to hele dager, og ble en perfekt og meditativ avslutning på en meditativ og deilig uke.

Kathinka (student, 21 år)

Jeg var så heldig å få være med til Taizé i sommer, og har fortsatt å få glede av oppholdet vårt der utover høsten. Vi var en liten gruppe på fem som alle sammen dro på hvert vårt vis til Frankrike, og møttes i Taizé for å være sammen på retreat. Dagene i Taizé fylles opp av felles måltider, tidebønner, faste arbeidsoppgaver, turer til iskiosken, dansing, sang og gode samtaler. Det er med andre ord

ikke en helt typisk retreat.

Fellesskapet i Taizé har fokus på ungdom og unge voksne, og som ung voksen selv, er det forfriskende å møte jevnaldrende man kan diskutere med og be med. Som et ungt medlem av Den norske kirke i Oslo, kan det være lett å føle seg litt alene, og det er derfor fint å kunne komme til et så inkluderende fellesskap som Taizé.

Taizé er åpent for alle, uavhengig av kirketilhørighet, så der finner folk fra alle mulige slags bakgrunner sammen i sang, bønn og dialog. Den vakre gjentakende sangen under

tidebønnen er kanskje det jeg setter mest pris på fra oppholdet i Taizé. Det å høre et stort kirkerom runge av lovsang på en rekke ulike språk er sterkt. Det gir en følelse av Guds velde som er helt spesiell.

Arbeidsfellesskapet er et annet særtrekk ved oppholdet, og det er fint å bidra til å opprettholde tilbudet gjennom dugnad, slik at Taizé blir lettere tilgjengelig for alle uavhengig av økonomisk situasjon. Man føler seg nyttig når man jobber sammen med å samle søppel, vaske opp etter måltidet eller vaske fellestoalettene. Det er også en god arena for å prate og bli kjent med andre, og man knyttes tettere når man utfører oppgaver sammen.

Det å delta på en retreat gir ny giv til å be mer jevnlig og pleie forholdet med Gud. Det fremhever viktigheten av kristne fellesskap og inspirerer til mer nestekjærighet. Jeg ønsker ikke å sensasjonalisere opplevelsen av uka i Taizé, det er tross alt en erfaring som både hadde sine krevende, kjedelige og

hverdagslige sider, men likevel vil jeg si at jeg sitter igjen med mange fine opplevelser og interaksjoner som beriker troslivet mitt også i etterkant av oppholdet.

Andrine (daglig leder, 31 år)

En kald første teltnatt i Taizé ble fort glemt av synet som møtte meg da klokken i Taizé ringte inn til bønn kl.08:00 mandag morgen. Ut fra alle kanter strømmet unge mennesker fra telt og brakker, og dannet et tog som bølget seg i retning kirkedørene. Å gå til bønn sammen med over to tusen andre mennesker, tre ganger om dagen gjennom en hel uke, var en stor opplevelse. Å følge ukas rytme, å delta i bønnens enkle liturgi, høre bønn og tekstlesinger på mange ulike språk, stillhet, nattverd. Å delta i arbeidsfellesskapet, bibel-timer og å samtale og utveksle tro og liv med andre unge mennesker – selv å stå i matkø tre ganger om dagen ble en viktig del av dagens rytme, et sted å komme i prat, reflektere over dagen sammen – og å observere, og tidvis provoseres av, ulike lands køkultur.

Jeg ble særlig fascinert av hvordan kirkerommet gjennom dagen fylte mange ulike funksjoner – helligsted med bønn og stillhet, men også et oppholdssted og «hengested» – et sted å slappe av, trekke seg tilbake, lade telefonen, se på serie, ta en dupp, lytte til musikk, lese, skrive, reflektere, søke tilflukt fra stekende sol og 37 varmegrader. I det som ble vår hverdag i Taizé, fikk vi oppleve å ha kirkerommet som et «døgnåpent tilbud». Tenk deg å ha et åpent kirkerom du bare kan stoppe innom når du trenger en pause, når som helst på døgnet. Det hadde jeg unna andre mennesker å oppleve i sin hverdag.

Møtet med Taizé bryter veldig med bildet en får når en tenker på klosterliv. Et stille isolert sted, uten kontakt med omverdenen? Tvert om. Taizé er også yrende liv og festival-stemning, og Taizé er verden – komprimert. Munkene i Taizéfellesskapet må forholde seg

helt konkret til det som rører seg i Europa og verden for øvrig – de har jo mennesker fra hele verdenssamfunnet i sin bakgård hver eneste uke. Hit kommer russer og ukrainere og israeler og palestiner – og dusjer for ikke-bi-nære må på plass nå, det kan ikke vente til den planlagte rehabiliteringen av sanitæranlegg om to år.

Taizé oppleves som et sted for unge søkende, et sted «alle» kan finne «noe». Mange kommer tilbake – flere ganger. De forteller om Taizé som et sted de kjenner på en helt egen åpenhet, vennlighet og nysgjerrighet i møte med andre, et sted de kan snakke med andre om tro, liv og livets spørsmål og mysterier, «noe mer» – et rom de savner der de er i sin hverdag. Her møtte vi utallige kristne konfesjoner – men like mange «andre»: mange kunne fortelle at de ikke anså seg som kristne, men at de var «here to explore», eller «a spiritual person», eller, som en sa: «Jeg er ikke troende lenger – jeg har brutt med kirkesamfunnet mitt. Men jeg har

vært her hver sommer de siste fire årene. Her er det fint å være».

Om Taizébønn i Gamle Aker kirke

Taizébønn arrangeres en fredag i måneden hvert semester i Gamle Aker kirke.

Bønnen er i form og innhold lik tidebønne, slik de feires i broderfelleskapet i Taizé. Bibellesning, mediterende sang, stillhet og bønn er i fokus, og det feires ikke nattverd.

Etter bønningen forblir det stille i kirkerommet, men det er mulig å slå av en prat med arrangører eller andre deltagende bakerst i kirken, under kirkekaffen.

Som i Taizé er bønningen åpen for alle generasjoner, med fokus på mennesker mellom 15-35 år. Uansett alder, kirketilhørighet, og om du er kjent med Taizé fra før eller ønsker å finne ut hva det er, så er du hjertelig velkommen!

*Foto og tekst:
Andrine, Kathinka og Marthe*

Kathinka, Adrian, Marthe, Andrine og Angela

Gamle Aker kirke og middelalderbyen Oslo

Old Aker Church and the medieval town of Oslo

By-liv i middelalder-Oslo ved St. Hallvardskatedralen, til venstre tårnet på bispeborgen. Ill.: Karl-Fredrik Keller © Middelalderbyen i Oslo, 1994.

City life in medieval Oslo nearby the St. Hallvard Cathedral. To the left the citadel of the Bishop's Castle.

Hallvardskatedralen ble bygget i begynnelsen av 1100-tallet og kom til å være viktigste helligsted og religiøse sentrum på Østlandet gjennom 500 år. Katedralen var Norges nest største kirke i høymiddelalderen, kun Nidarosdomen var større. Fremme i kirken på høyalteret stod St. Hallvards skrin med levningene av Hallvard Vebjørnsson (ca 1020-1043). Fremdeles er St. Hallvard skytshelgen for byen Oslo. Hans dødsdag er 15. mai og dagen feires som Oslo bys dag.

St Hallvard's Cathedral was built in the beginning of the 12th century and was the most important holy site and centre of religious life in the eastern part of Norway for 500 years. It was the second largest church in the high middle ages in Norway, only the Nidaros Cathedral in Trondheim was larger. The shrine of St Hallvard, with the remains of Hallvard Vebjørnsson (ca 1020-1043), stood at the high altar. St Hallvard is the patron saint of the city of Oslo and his feast day is celebrated annually on the 15th of May.

Gamle Aker kirke ligger ved en veitrasé fra middelalderen, her vandrer du bokstavelig talt i middelalderpilegrimers fotspor. Kirken er den eldste stående bygning i Oslo, bygget på midten av 1100-tallet, etter modell av Hallvardskatedralen i Gamlebyen. Gamle Aker kirke er bygget som en treskipet basilika med kor og ett sidekapell. Nede rundt basen på sidekapellets utside ser du en orm som biter seg selv i halen om du har et skarpt blikk. Det er et evighetssymbol som går langt tilbake og inkluderer den norrøne Midgardsormen.

The Gamle (Old) Aker Church is located by a medieval road where you walk, quite literally, in the footsteps of medieval pilgrims. This church is the oldest extant building in the whole of Oslo, built in the middle of the 12th century and modelled on St Hallvard's Cathedral in the old town. The church is a basilica, with a nave and two aisles, a choir and a side chapel. On the base outside the chapel you can, if you look carefully, see a snake biting its tail, a symbol of eternity that dates from way back, including the snake in Norse mythology, the Midgard Serpent.

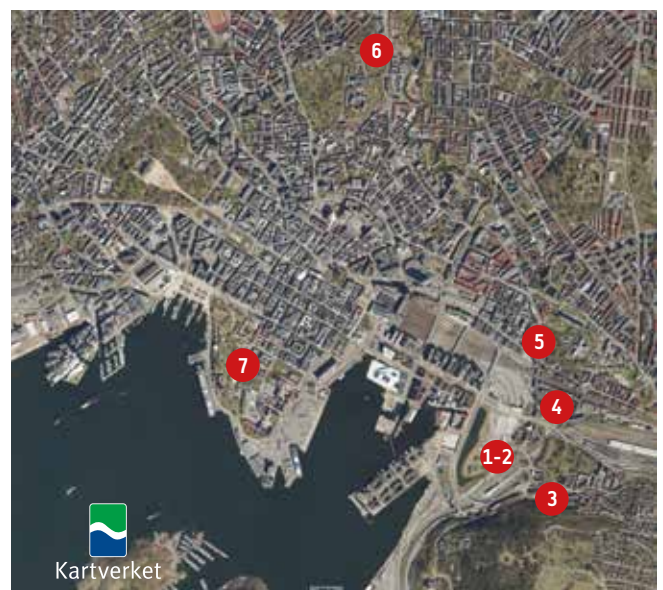
Middelalderbyen i Oslo

Middelalderbyen i Oslo opplevde sin storhetstid omkring år 1300, en tid hvor Håkon V Magnusson først var hertug (1284-1299) og senere Norges konge (1299-1319). Han gjorde Oslo til Norges rikshovedstad i 1314. Byen hadde anslagsvis 3000 innbyggere, 10 kirker og 4 klostre.

The Medieval town in Oslo

Medieval Oslo had its heyday in the decades around 1300, when Haakon V Magnusson ruled first as duke (1284-1299) and then as king (1299-1319). He proclaimed Oslo the capital of Norway in 1314. The city had approximately 3000 inhabitants, 10 churches and 4 monasteries.

- 1 Mariakirken (det kongelige kapell) og Oslo kongsgård
St. Mary's Church (Royal Chapel) and the Royal Palace
- 2 Nikolaikirken og Clemenskirken / St. Nicholas Church and St. Clement's Church
- 3 Fransiskanerklosteret / Franciscan monastery
- 4 Bispeborgen, St. Hallvardskatedralen, Korskirken og Olavsklosteret (dominikanerkloster)
Oslo Bishop's Castle, the St. Hallvard's Cathedral, the Church of the Cross and St. Olav's Monastery (Dominican)
- 5 Nonneseter kloster (benediktinerkloster)
Nonneseter Abbey (Benedictine nunnery)
- 6 Gamle Aker kirke / Old Aker Church
- 7 Akershus festning / Akershus Fortress

DØPEFONTINNVIELSE!

Menigheten har gjennom 300 år hatt et kjært forhold til sin døpefont, skåret av Thomas Blix. Thomas Olsen Blix (1676-1729), en prestesønn fra Solør i Hedmark, gjorde seg ferdig med både prekestol og døpefont i 1725. Blix var både billedhugger og maler, og han hadde en lang rekke både kirkelige og verdslige arbeider bak seg da han fikk engasjementet i Gamle Aker kirke.

I 1723 ble sognekirken i Aker solgt på auksjon til fire bønder i Aker. De fire bøndene var Johannes Hansen Skøyen (c. 1682-1754), som var lensmann i Aker i perioden 1711-1734, samt Even Sørensen Store Sogn (c. 1685-1746), Jon Christensen Øvre Blindern (c. 1686-1737) og Even Hågensen Holmen (c. 1678-1756). – I dag er navnene Skøyen, Sogn, Blindern og Holmen kjent som geografiske områder i Oslo. Det var disse fire som bekostet prekestol og døpefont.

Siden den gang har døpefonten vært nær ukjentlig i bruk. Den ble flyttet til Folkemuseet og stod en periode til utstilling, men inn på 1900-tallet kom den tilbake til Gamle Aker. Endrede idealer for bruk av kirken, med mer bevegelse og rom for barneaktivitet, medførte imidlertid også at den flere ganger veltet og tok skade. Det endte med at Riksantikvar ikke tillot at den skulle flyttes rundt i rommet, men ha sin egen faste og litt skjermede plass. Det gjorde så den ble vanskeligere å bruke i gudstjeneste og satt til side.

Tale holdt ved døpefontinnvielsen

For Gamle Aker kirke, må vi kunne si at denne dagen, den 12. oktober, går dagen inn i historiebøkene. Endelig får vi i dag døpefonten vår «tilbake». Vår gamle og ærverdige døpefont, skåret ut av Thomas Blix for 300 år siden, har det siste tiåret ikke vært i bruk. Grunnen har vært at den er for skjør og ikke tåler vårt bruk.

Menighetsrådet utfordret rektor Helle Hundetvadt ved Hjerleid på Dovre, landets eneste utdanningstilbud i treskjærerfaget, å lage kopi. Det er ikke en *replika*, altså en nøyaktig kopi, men laget med samme type verktøy som for 300 år siden, håndverktøy og malerpensler. Arbeidet har skjedd i samarbeid med Riksantikvar og har tatt omlag ett år – og nå er døpefonten kommet. I dag skal den tas i bruk! Hvordan så forstå eller tolke gutten eller mannen som bærer døpefonten? Mest sannsynlig er det ment å uttrykke en bønnestilling, hvor man holder hendene frem og mot Gud. Bønn for de som døpes.

De som har utført arbeidet, er med oss i dag, jeg vil be de nå komme frem. Lærlingene Sondre Silset Herskedal og Håkon Bjo Reinås har skåret figuren og fonten under veiledning av treskjærer Jonny Vindfjell. Maling og forgylling av døpefonten er utført av tidligere elev på malerlinja, Ragnhild Haakenstad.

Treskjærer Amund Flaten Svisdal og lærlingene Benjamin Sand, Frederick Stephansen-Smith og Anna Byre Aasgaard har også deltatt i prosessen.

Vi er imponert over arbeidet – stor takk!

Av sokneprest Roger Jensen

Folkekirken på
St. Hanshaugen

GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

Advents- & julekonserter i Gamle Aker kirke

- 30. nov kl 17:00 og 19:30: Om kvelden - julekonsert med Trill
- 03. des kl 19:00: Hellig natt - Oslo kammermusikkfestival
- 04. des kl 19:00: Julekonsert - Harpeia sanglag - fri entré
- 05. des kl 19:30: Roser i sne - Vokalvivo og Espen Takle
- 06. des kl 17:00: Den fagreste rosa - BKEnsemble
- 07. des kl 17:00 og 19:00: Julekonsert - kammerkoret Le Voci
- 10. des kl 19:00: fred over jorden - christiania kammerkor
- 11. des kl 18:00 og 20:00: Silent night - General vocals, Yngve Søberg og Reza Aghamir

- 12. des kl 19:30: Gledet alle, gledet no - Bivox
- 14. des kl 17:30 og 19:30: I mors favn - Oslo vokalsemble
- 16. og 18. des kl 19:30: Til krybben hen - Gamle Aker kantor
- 17. des kl 19:00: Jul med Christiania mannskor
- 19. des kl 18:00 og 20:00: Gregoriansk julekonsert med. St. Hallvardguttene
- 21. des kl 17:00 og 19:30: Julekonsert - Majorstua kammerkor
- 22. des kl 20:00: Julekonsert - Oslo håndverker sangforening m venner

EIVIND BERGGRAV OG KIRKEKAMPEN – 80 ÅR SIDEN FRIGJØRINGEN AV NORGE

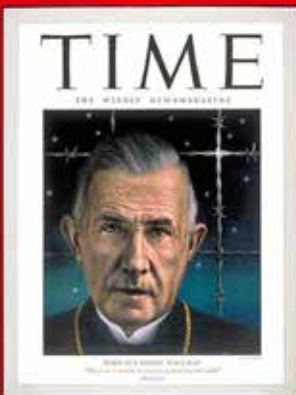
For 80 år siden, den 7. mai 1945, kunne internasjonale Time Magazine viderebringe nytt fra den norske hjemmefronten til sine lesere, om hvordan biskop Eivind Berggrav uken før og på dramatisk vis hadde blitt reddet fra sitt fangenskap. Berggrav var ingen hvem som helst. Den 25. desember 1944 prydet et portrett av ham Time's forside, nyhetsmagasinet inneholdt et større oppslag om «The Bishop and the Quisling». Oppslaget forteller Berggravs personlige historie, hans nasjonale og internasjonale anerkjennelse, og hvordan han og kirkens mostand mot Quisling-regimet ble en sterk representant og talsmann for et fritt Norge.

Årsaken til dette fokus på Berggrav handlet om den s.k. «kirkekampen» under 2. verdenskrig. Hvordan Berggrav som biskop i Oslo og fremste representant for Den norske kirke, i front for biskopene og presteskap, i protest mot Quisling-regimet hadde lagt ned den statlige del av sine embeter.

Time Magazine legger ikke skjul på Berggravs gradvise oppvåkning i møte med Quisling-regimet, men forteller så historien om hvordan kirken gjennom den rolle presteskapet nå kom til å spille, ble gjenfødt i folket. Av kirkens om lag 860 prester valgte 93 prosent å gå fra sine statlige embeter og frasi seg statslønnen. Reaksjoner som ventet

var for mange arrestasjoner, husarrest, internering og forvisning fra sine sognekall krigen ut.

«Kirkens Grunn»
Klimaks fant sted påskedag 1942, hvor teksten «Kirkens Grunn» ble lest opp i kirkene.

Teksten hadde flere forfattet, med Berggrav i front. Her er det nå arven fra Martin Luther man søker å aktivere, den såkalt to-regimentslæren: «Vår kirkes bekjennelse gjør klar forskjell på de to ordninger eller regimenter: den verdslige stat og den åndelige kirke. Det er Guds vilje at disse to slags regimenter ikke skal blandes opp i hverandre. Begge skal - hver på sin måte - tjene Gud i folket.» I lys av den aktuelle situasjon som nå var oppstått, sies det nå kritisk at det er: «synd mot Gud om staten gir seg til å tyrannisere sjelene og vil bestemme hva de skal tro, mene og kjenne som samvittighetsplikt. For om staten vil tvinge og binde sjelene i overbevisningens saker, da kommer derav ikke annet enn samvittighetsnød, urett og forfølgelse. Da blir dommen i Guds ord aktuell: at hvor statens makt skiller lag med retten, der blir staten ikke Guds redskap, men en demonisk makt.» Det understrekes at statens makt har en grense, og Quisling-regimet stemples som demonisk.

«Når kusken er gal» Året før hadde Berggrav reist rundt i Vestfold og Trøndelag og holdt foredraget «Når kusken er gal». Hans mål med foredraget var å klargjøre hvordan å tenke om det Paulus i Bibelen skriver om å lyde øvrigheten, og især hvordan dette i en protestantisk tradisjon hadde vært knyttet til to-regimentslæren og vært med å skape underdanighet og underkastelse under fyrste- og kongemakt. – Foredraget ble spredt illegalt i avskrifter etter bispemøtets ønske.

I foredraget fremholder nå Berggrav at de to regimentene skal være uttrykk for Guds handling. At fordi den verdslige øvrighet har «Guds oppdrag», skal være «skaperhåndens redskap», så plikter man lydighet mot denne. Utfordringen melder seg når det blir makt for maktens skyld, når makten utfolder seg

Biskoper møtes i Gudbrandsdalen sommeren 1941, biskop Berggrav nr 2 fra venstre.

«uten etiske normer, maktvilje utenom Guds vilje, makten uten retten». «Vil staten være total, det vil si når den selv vil være livsanskuelse og påtvinge en livsoppfatning, da er ifølge Luther djevelen løs.» Og da har ifølge Berggrav, øvrigheten mistet sin rettmessige rolle og status som uttrykk for Guds skaperhånd: «Uten rett finnes det ikke øvrighet av Gud. Hvis makten skal komme først og så retten, da er vi i Satans rike. Luther kaller det tyranniet. Tyranniets øvrighet er som en gal kusk eller en løpsk hest.» En øvrighet som ikke velger rettens vei, som ikke respekterer menneskeverdet, er ingen «rettmessig øvrighet» men et «røver-regimente».

Til grunn for denne kritikk av Quisling-regimet lå for Berggrav det kristne menneskesynet: «Skriftens sentrum: mennesket som guddomsskapt. På dette har den kristne å prøve statsordningene. Og etter det er despoti og tyranni dømt av Gud. Andre styreformers brukelige, de skal dømmes på om de fremmer det som er godt.»

Å motvirke det demoniske Religion angår menneskers liv i samfunnet, religion er slik sett politisk. Slik har det alltid vært. Politikk kan videre utøves av mennesker som er religiøse, slik er religion implisitt og eksplisitt med på å bestemme politikk. Spørsmålet er imidlertid om religion er politikk? Fra Berggrav og kirkekampen ser vi en tenkemåte hvor religion og politikk angår hverandre, samtidig som de ikke er sammenfallende.

Sagt annerledes: At religion er politisk, men ikke politikk.

I dagens situasjon, med økt polarisering og fragmentering, hvor det liberale demokrati i mange land er truet og hvor retten trues, rettes spørsmålet til hvilken samfunnsrolle kirken kan eller bør søke. Nettopp her er arven fra Berggrav og kirkekampen interessant. Ikke ved å vende seg innover mot egen tradisjon på en slik måte at samfunn og demokrati faller utenfor blikkfeltet, eller ved å søke en radikal posisjon som stiller seg utenfor demokratiet, som gjør seg til aktør i dagsaktuell politikk med kategoriske påstander fundert i en høyere guddommelig autoritet. På ulikt vis bevirker disse posisjonene ytterligere fragmentering og polarisering. Men en kirke som står ufravikelig fast på menneskets verd, og som samtidig fastholder at staten må respektere dette. Vi ser i denne arven en mulighet for å innta en posisjon hvor kirken kan solidariseres seg med de verdier det liberale demokratiet representerer. En kirke som slik kan utgjøre en positiv «semantisk ressurs» (jf. J.Habermas), til utvikling av sivilt medborgerskap og ivaretagelse av liberale verdier. Slik kan kirken i arven fra Berggrav og kirkekampen, finne impulser til hvordan kirken kan motvirke det demoniske, nettopp i dag.

Av sokneprest Roger Jensen

(Teksten er tidligere trykker som kronikk i avisen Vårt Land, på frigjøringsdagen.)

Fra 17. mai-gudstjenesten på Akershus 1945

FRA ARBEIDET I LOVISENBERG

Babysang i Lovisenberg kirke er godt besøkt og har hatt et oppsving i oppmøte nå i høst. Omtrent en gang i halvåret går vi på besøk til en institusjon for eldre i nabolaget og har generasjonssang sammen. Det er til stor glede for både store og små!

I november besøkte vi en avdeling på Cathinka Guldberg senteret med 21 babyer og hadde en veldig hyggelig sangstund med en blanding av kjente barnesanger, godnattsanger, bruk av rytmeinstrumenter og

«hav», og Måne og Sol og Velsignelsen med såpebobler. Til sammen var vi ca.60 personer samlet, med stort og smått. Et velkomment lyspunkt i en mørk årstid – vi gleder oss allerede til neste gang!

Treplantingen ved Lovisenberg kirke! To nye eiketrær ble plantet foran Lovisenberg kirke den 11. september. Plantingen skjedde på grønt initiativ fra stab i samarbeid med ungdomsprosjekt på Ulvenhagen og Oslotrær (Oslo Kommune), med Grønne Midler fra Bydel St. Hanshaugen.

Diakonimedarbeider Helene Bishop

VIGSLING AV ØYVIND FOSSEN

Øyvind Fossen er tilsatt som kantor i Lovisenberg kirke, og 12. oktober kl. 18:00 ble han vigslet til tjeneste som kantor. Vigslingsgudstjenesten foregikk i Gamle Aker kirke.

Biskop Sunniva Gylver sto for vigslingen. I tillegg deltok domprost Pål Kristian Balstad, soknets egne prester, kirkemusikere og øvrig stab, i tillegg til sammensatt kor. Etter gudstjenesten hadde vi stor kirkekafe med mange gode kaker, fine taler og fulle bord i Gamle Aker kirkesenter. En festdag i soknet!

*Folkekirken på
St. Hanshaugen*
GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

VALENTINS DAG

Drop-in-bryllup 14. februar

TAIZÉBØNN

*Folkekirken på
St. Hanshaugen*
GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

**Velkommen til Taizébønn
i Gamle Aker kirke
fredager kl. 19.00**

**13. februar (m broder Stephen),
6. mars, 10. april, 29. mai**

**Åpen sangøvelse fra kl. 18.30.
Påfølgende kirkekaffe.**

**Er du mellom 15-35 år og har lyst til å hjelpe til med forberedelsene?
Ta kontakt med prest Angela Timmann-Mjaaland: at724@kirken.no**

ET BARN ER FØDT

Fødselen til Paskalina kunne gått veldig galt. Hun overlevde takket være behandlingen hun fikk på Haydom-sykehuset i Tanzania.

Tekst: Åsne Gullikstad Foto: Håvard Bjelland

– Nå har jeg det bra, og babyen min har det bra, sier Paskalina Qawock (35).

Hun kikker ned på barnet i armkroken. For bare få timer siden fødte hun sitt sjette barn, en liten jente som har fått navnet Angelina.

Da fødselen startet var hun hjemme, om lag ti kilometer fra sykehuset vi befinner oss på, Haydom Lutheran Hospital i Manyara-regionen i Tanzania.

Det hele gikk fint – til like etter fødselen.

– Man roper: «Hast!»

Da begynte Paskalina å blø kraftig, en såkalt postpartum-blødning. På verdensbasis er dette en av de viktigste årsakene til at kvinner dør i forbindelse med fødsel, særlig i fattige land.

Heldigvis for Paskalina var hun på Haydom-sykehuset, et sykehus som ble opprettet

av norske misjonærer i 1955, og som Kirkens Nødhjelp i mange år har støttet.

– Når en kvinne begynner å blø kraftig etter at morkaken er ute, haster det veldig, forteller jordmor Sabina Mmao, som er sammen med Paskalina i dag.

Redder liv

De ansatte på Haydom vet hva de skal gjøre når det oppstår en kritisk situasjon. Det er et resultat av et forskningsprogram som Haydom-sykehuset står i spissen for.

Det har gitt resultater som har vekket internasjonal oppsikt: I løpet av tre år er dødsfall blant fødende kvinner redusert med 75 prosent og nyfødtdød med 40 prosent ved de 30 fødestedene i fem regioner hvor programmet ble innført.

Det såkalte Safer Births Bundle of Care-programmet er et samarbeid mellom Haydom-sykehuset, norske forskere, Norad, norske Lærdal Global Health og tanzanianske myndigheter.

Kirkens Nødhjelp har fra 2015 hatt hovedansvaret med å følge opp den norske pengestøtten til sykehuset.

Heldigvis for Paskalina var hun på Haydom-sykehuset da hun fødte lille Angelina.

Millioner dør

Hvert år dør rundt 300.000 kvinner globalt i forbindelse med svangerskap og fødsel. 2.3 millioner nyfødte dør i løpet av sin første levemåned, ifølge Unicef.

Programmet Safer Births Bundle of Care (SBBC) har i flere områder i Tanzania klart å skaffe bedre behandling for de viktigste

årsakene til dødsfallene hos nyfødte og fødende.

Suksessen handler om en kombinasjon av flere elementer i behandlingen, slik at det blir en pakke med tiltak. Man har blant annet utviklet gode tekniske apparater, og helsearbeiderne øver svært ofte på realistiske scenarier som kan oppstå.

– Heldig

Det er fortsatt under et døgn siden Paskalina fødte. Alt er rolig nå, og selv om hun er sliten, er formen grei.

– Hun er veldig heldig som fødte her, sier jordmor Sabina Mmao.

Allerede samme ettermiddag blir hun utskrevet av sykehuset. Svigermor skal bli med henne hjem. Med et bredt smil rundt munnen og med datteren i armkroken kryper Paskalina inn i baksetet på en trehjulsmotor-sykel, på samme måte som hun kom hit før fødselen.

Både i Tanzania og i Norge nærmer vi oss julefeiringen – en tid hvor vi minnes natten da Jesusbarnet ble født. Akkurat som nyfødte Angelina, kom også Jesus til verden under utrygge forhold, der både mor og barn var sårbare.

I en høytid hvor mange samles rundt god mat og gaver, minner juleevangeliet oss om julens egentlige kjerne: Gud kom til oss for å vise hvordan vi kan være hans hender og føtter i verden. Han kom for at vi skulle få se nestekjærlighet – ikke bare i ord, men også i handling.

Kirkens Nødhjelps kall er å bekjempe nød og fattigdom. Sammen med kirkene i Norge redder vi liv, styrker lokalsamfunn og kjemper for rettferdighet – hver dag.

SLIK GIR DU ÅRETS VIKTIGSTE JULEGAVE:

Vipps et valgfritt beløp til 2426

Send GAVE på SMS til 2426 og gi 300 kroner.

Gavekonto: 1594.22.87248

MESSE & MÅLTID

*Folkekirken på
St. Hanshaugen*

GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

Kveldsmesse kl. 18.00

Lovisenberg kirke

Måltid kl. 19.00

Lovisenberg menighetshus

Påfølgende foredrag:

5.2 Vitner fra vestbredden

5.3 Diakoni som kvinnekamp

16.4 Er bibelen politisk?

21.5 Kamp for skaperverket

11.6 Skeiv diakoni

Ønsker du å hjelpe til med matlaging eller rydding?

Ta kontakt med prest Sigve Aabel Reedtz: st577@kirken.no

Klubb10+

Velkommen til Klubb i Lovisenberg menighetshus i Lovisenberggata 4!
Tilbudet er livssynsåpent og gratis. Ingen påmelding trengs

Klubb 10+ er et værested for 5.-7.klassinger etter skoletid, onsdager
kl.14.00-17.00

Les mer ved å skanne QR koden eller se våre nettsider!

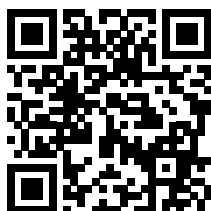
Helene Bishop / 46547767 / AB653@kirken.no &
Kristian Hovland Aschim / 99535639 / KA889@kirken.no

Folkekirken på
St. Hanshaugen
GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

Motta nyhetsmail

For å motta månedlig nyhetsmail fra St. Hanshaugen sokn, Gamle Aker og Lovisenberg kirker, kan du avlese QR-koden under og registrere mailadresse og fornavn. I nyhetsmailen vil du motta informasjon om kommende aktiviteter, den inneholder også en lenke du kan trykke for å avslutte abonnementet.

Sokneprest

Roger Jensen
954 02 610/
RJ227@kirken.no

Kapellan

Sigve Aabel Reedtz
984 40 446/
ST577@kirken.no

Kapellan

Angela Timmann-
Mjaaland / 41578527
AT724@kirken.no

Adresse og kontaktinformasjon

St. Hanshaugen sokn,
Akersbakken 30, 172 Oslo

post.sthans.oslo@kirken.no
www.kirken.no/sthans/

Org. Nr. 912 871 266

Bankkontonummer
169 50 18215
Vipps: 111359

Telefon 23 62 91 20, betjent
mandag-torsdag 10.00-14.00.

Daglig leder

Andrine E. Rabbvåg
23629123/
AR294@kirken.no

Kantor

Espen Takle
954 41 172/
ET377@kirken.no

Kantor

Øyvind Fossen
404 66 129/
OF366@kirken.no

**Trosopplærer og
ungdomsarbeider**
Kristian H. Aschim
995 35 639/
KA889@kirken.no

Diakonimedarbeider

Helene Bishop
465 47 767/
AB653@kirken.no

Menighetssekretær

Anne Sophie Wahr-
Hansen 23629120 /
AW429@kirken.no

For informasjon om våre arrangementer,
lese søndagens preken hjemme på skjerm,
se vår hjemmeside:
www.kirken.no/sthans/

St. Hanshaugen sokn, Akersbakken 30,
0172 Oslo. post.sthans.oslo@kirken.no

Redaksjonen for nyhetsbrevet
består av:

Anders Smith (red.) og
Roger Jensen.

Alle bilder ©RJ om ikke annet er anført.

